

דברי הימים של חובבות הציור בתקופת נערוּתִי

1947-1948

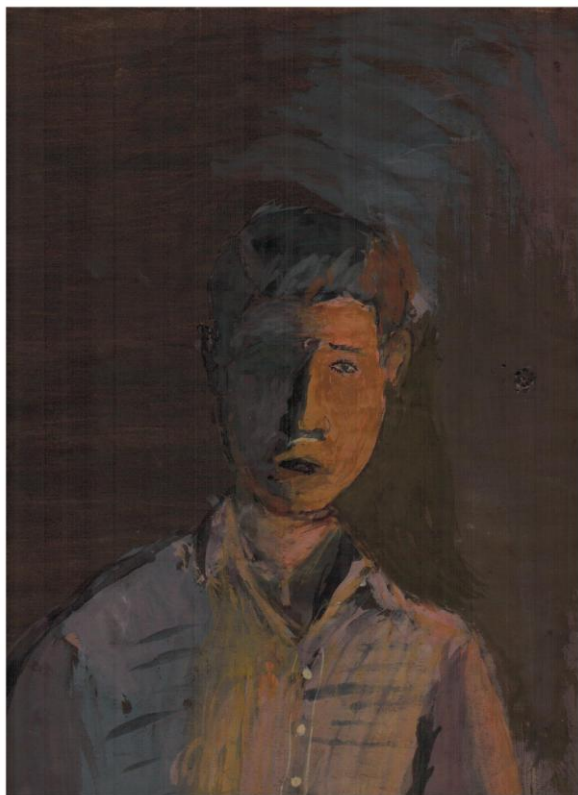
בספטמבר 1947 התחלתי ללמוד בגימנסיה העברית בירושלים בכיתה החמישית (שבימינו נקראת כיתה ט'). הצטרפתי לשני חוגים הקשורים באומנות, ציור והאזנה למוסיקה קלסית.

החוג לציור כלל הרצאות על תולדות האומנות והאסכולות השונות של הציור הקלסי. בשעורי הציור המעשיים התבקשנו לצייר בסגנון עליו למדנו בהרצאות באותו זמן. הפרק הראשון היה סגנון הציור של הציירים הפלמיים בו והתמקדנו ברמברנדט. השתמשנו במחברות ציור ובצבעי מים שהיו נהוגים בימים ההם, אשר איכותם הייתה ירודה בהשוואה לצבעי הגואש האיכותיים של השנים האחרונות.

בשלב הראשון התבקשנו להעתיק ציורים של רמברנדט ובהמשך לצייר פורטרט עצמי בחדר חשוך עם נר דולק בצד. המשימה הייתה קשה לביצוע עם צבעי מים.

תרגיל העתקת אחד
הציורים של רמברנדט

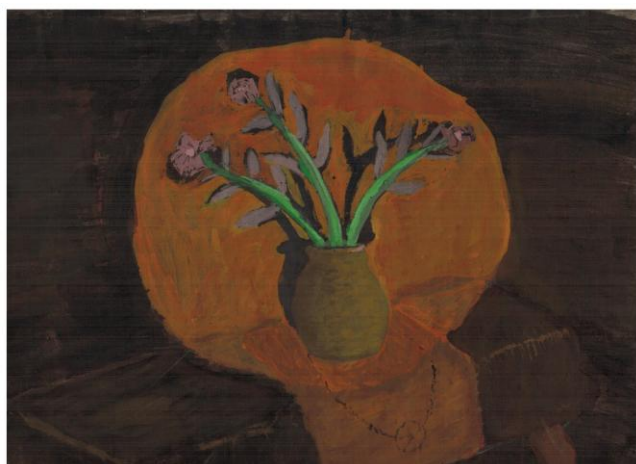

תרגיל הפרוטרט העצמי השני

תרגיל הפרוטרט העצמי הראשון

ההרצאות בפרק השני היו בנושא ציור דומם ועל השפעת מקור האור על צבעי החפצים המצוירים. בתרגיל הציור המעשי הראשון הועמד בכיתה שלחן, אגרטל ובד בתנוחה מקומטת.

תרגיל ציור הדומם השני מהדמיון

תרגיל ציור הדומם הראשון

הפרק השלישי כלל הרצאות בקשר לציור נופים ותופעות טבע. יצאנו עם המדריך לשטח ממערב לשכונת "שערי חסד" המשקיפה על הכפר שייך באדר (היום גבעת רם וקריית האוניברסיטה העברית). ציירנו את קו הרקיע עם הדגשת צבעי העננים שהקרינו את צבעי האדמה שמתחתם.

תרגילי ציור נופים מול הכפר "שייך באדר"

תרגילי ציור קווי הרקיע בשכונת "זיכרון טוביה"

נושא הפרק הרביעי בחוג לציור היה תולדות אומנות הרישום, התחריטים ותהליכי ביצוע ההדפסים בימיו של הצייר הספרדי גויה. הוצגו בפנינו דוגמאות רבות מעבודותיו והתבקשנו לצייר בבית רישום בדיו שחור בנושא שדות הקרב המתוארים בציוריו של גויה.

תרגיל רישום בדיו שחור בהשראת ציורי המלחמה של הצייר הספרדי גויה

התבקשנו לצייר מדמיוננו תרחישים של מריבה בין אנשים ותגובותיהם של הצופים מסביב, לצורך תרגול ציורי הבעות פנים ותנוחות גוף. את הציור הראשון בצעתי בדיו שחור והוא לוקה בבעיות פרופורציה בין מימדי גופם של המתאבקים לעומת הקהל מסביב. בהמשך ההרצאות סופר לנו על הרישום בעפרון ובפחם המאפשר מגוון רמות בין השחור לאפור בהיר. נתבקשנו לצייר בכל טכניקות הציור שלמדנו (צבעי מים, דיו שחור ועפרון) באופן חפשי כל מה שעולה בדעתנו מהמציאות שסביבנו.

שוק מחנה יהודה

תרגיל רישום בדיו שחור

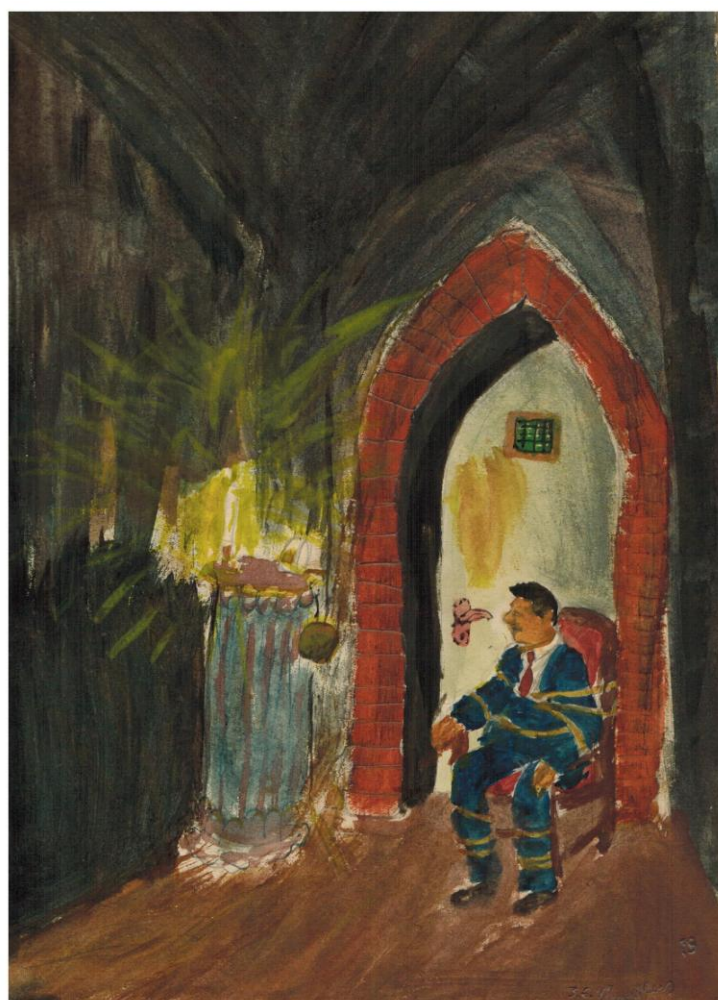
עוצר בירושלים – משוריין בריטי ברחוב יפו

מגדל המים במושב אביחיל (צויר מהזיכרון בירושלים בשנת 1948)

בר במערב הפרוע
בהשראה מסרטי
המערבונים

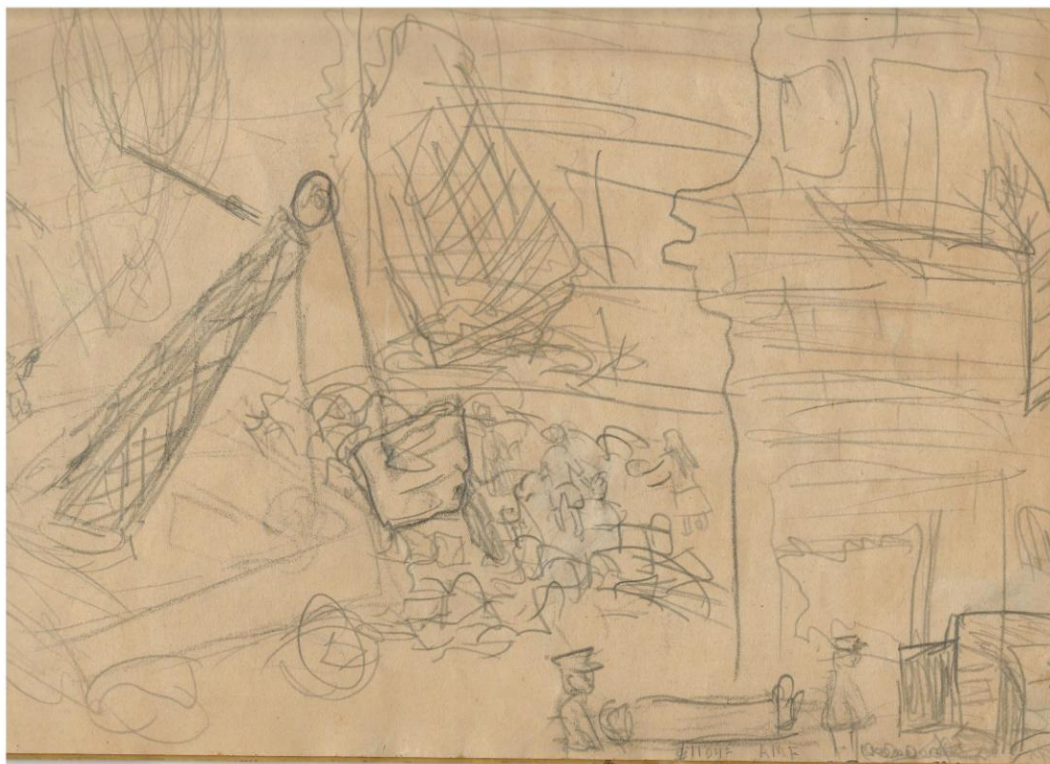

העתקת איור מספר מתח צרפתי
המקור רישום בשחור לבן

מלחמת העצמאות

לאורך כל התקופה בה למדתי בכיתה חמישית בגימנסיה העברית בירושלים התרחשו האירועים הגורליים שהחלו בהחלטת עצרת האו"ם ב-29.11.1947 על חלוקת ארץ ישראל והקמת מדינה יהודית. מלחמת העצמאות החלה במאבקים וקרבות שהתרחשו בכל רחבי הארץ, אך בירושלים המצב היה מסובך יותר.

הציורים הבאים שלי הושפעו מהאירועים, הקרבות מסביב לעיר ומאורח החיים כתוצאה מהמצור הממושך על העיר.

הפיצוץ ברחוב בן-יהודה

בתאריך 22.2.1948 בשעה 06:30 אירע פיצוץ ברחוב בן-יהודה בירושלים. שלוש מכוניות תופת עמוסות חמרי נפץ הגיעו למרכז הרחוב כשהן נהוגות בידי חיילים בריטים עריקים ומלווים על ידי רכב משוריין. הפיצוץ גרם להרס שני בתי מלון ובנין סמוך והורגש בכל שכונות העיר. הפיצוץ הקפיץ אותי מהמיטה והעיר את כל המשפחה.

למחרת בקרתי באתר וכשחזרתי הביתה ציירתי את רשמי מהביקור באתר ברישום בעפרון.

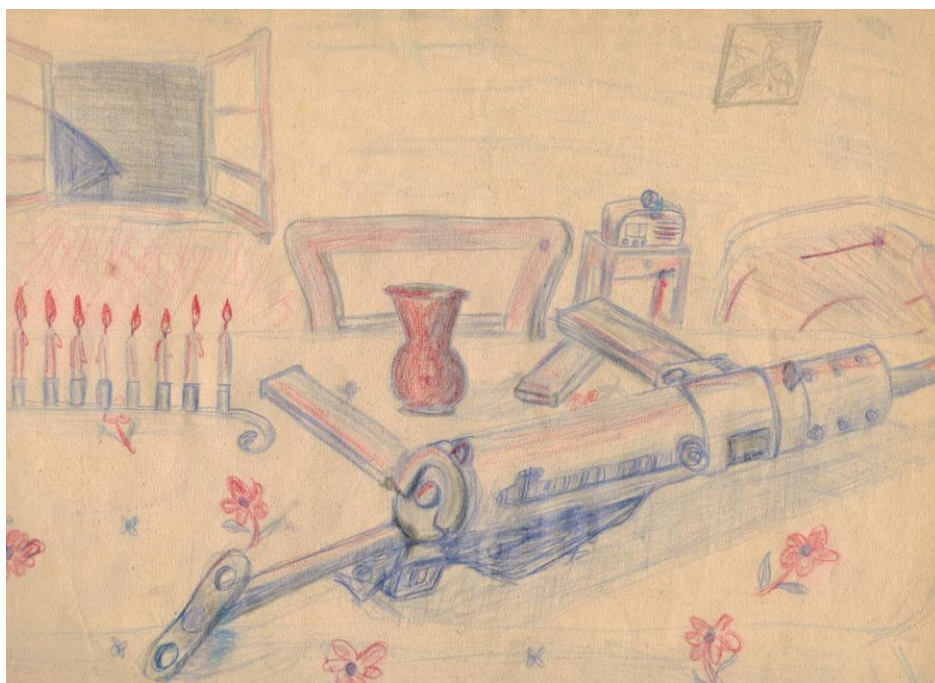
התמונה משמאל מראה את ההרס של אחד הבניינים.

בגלל המצור היה מחסור בחשמל, דלק ומים. בחצרות הבתים הותקנו כיריים המוסקים בגזרי עץ

ציור שדה קרב מהדמיון

חנוכה 1948 - בתמונה תת-מקלע "סטן" מתוצרת מפעלי הנשק של ההגנה

המנחת בעמק המצליבה ששמש מטוסים קלים להבאת הספקה חיונית והטסת מנהיגי היישוב לירושלים

המעבר לנתניה

במהלך ההפוגה הראשונה של מלחמת העצמאות, משפחתי עברה למושב אביחיל ושכרה דירה בשכונת עין התכלת בצפון נתניה. המשכתי את לימודי בבית הספר התיכון על שם שאול טשרניחובסקי ועסקתי בעבודות חקלאיות במשק של קרובי משפחתי במושב אביחיל הסמוך. הצירים הבאים שלי הושפעו מהמתרחש באזור.

מראה מחלון הדירה בשכונת עין
התכלת – סוף 1948

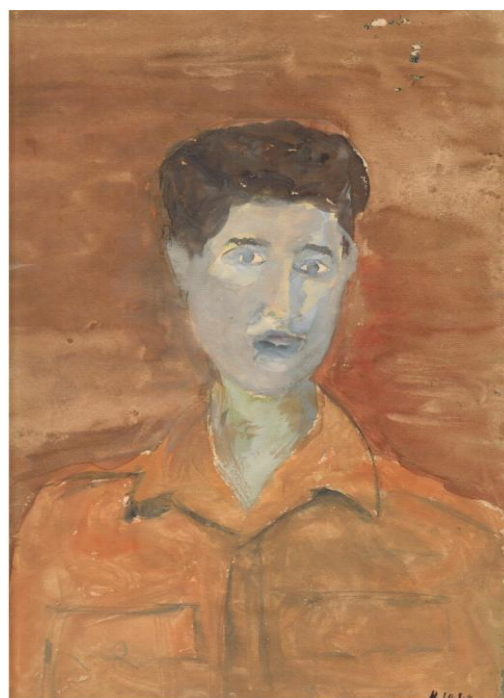
צריף בית האריזה בפרדסי מושב אביחיל – שנת 1950 (ציור לא גמור)

הירידה לחוף הים מול ככר עצמאות בנתניה - 1949

אגרטל עם פרחים

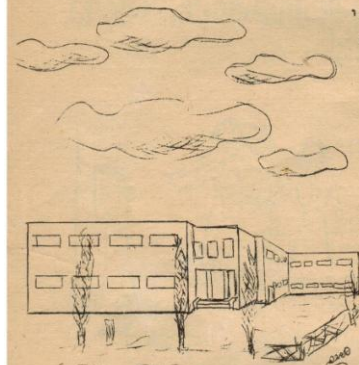

תרגיל נוסף בפרוטרוט עצמי

ציור טבע לא גמור

התחלה של ציור נוף
אירופאי

[illegible][illegible]

("מסורת") איש וענין שבו נסרה
נראה שלא חידה וסבך
והוא פשוט תכלית הפשט
אם בלי "חכמות" אליו לגשת. (קרילוב)

.. והוא פשוט תכלית המטעם אם בלי חכמות אליזר לגעת"
=====

היה זה לפני כארבע שנים,
שטלטון העבריים בארצנו עוד
מדל דל ותבגה היה עוד שם
יבנו, ארץנו ארץ חלילה
יבוצה, ערבים כלם
אכנים לו, נאם לשליל
יום שלם (1911) תרחבי הנב-
שם החליטו, אנא, חלל, חתולת
זו לו היה ביה הרר, חתולת
החללו, ארץנו כבנו, ...
חם קבל זה לו כר שם ...
סדה סאריקה, ולכן גם שני
תחבונה ידלו שם חרן, אכנים
סדרים הכינו להם סבדו
ל כל צריכים, אולם סחשני
ל חאד יי, הסכסע שם שתי סודות
עליה, תיק מיסיו וכי, התברר
רמי, שטטן לשכור סבדו סא

הנייר האדום שסמו דולר נצח את האדם הפשוט שסמו ג'ו , נצח-עד סוף.

שמשון כספי
שמינית 0

בארתיים בת השנה
(בקור בשערי תול כרם)

בסוף חיסובים חדשים
מקובלים בחברו לעקרנו
ארוטיים, הסבה כל הית
הם ארוטיים הגנה זה ככר
יום השנה לעלותה על הקרקע.

וכך היה חיסובים היינו
זרובם לעובד בארוטיים
זרובת חלפה לפנינו, ומתקרב
לשליש, סעוד חלילון האסון
הם בקרקעות יסודי חסר פשוט
הסכימה, חיסובים ברובם
זה על קרוב עיי עולים חסדים
כדי השקיעה על האסון על בני
הם הרקע קראנו כצד הדרך
שלישם על חיסובים, בורגמה,
ועוד.

יעקב צור
חסיסית א.

ההסטוריה חרזרת

[illegible]

על הקונצרטים לתקליטים

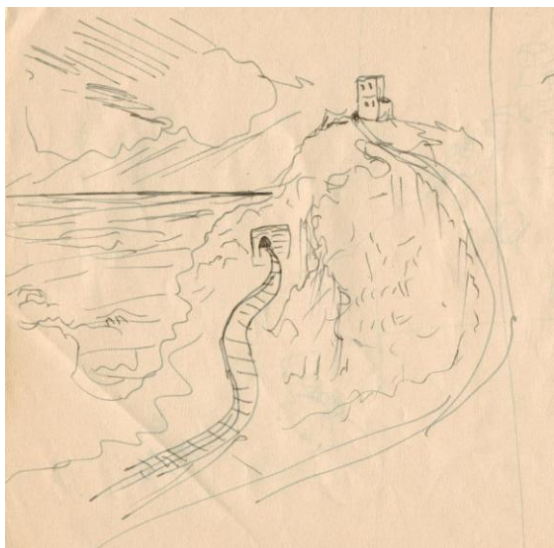
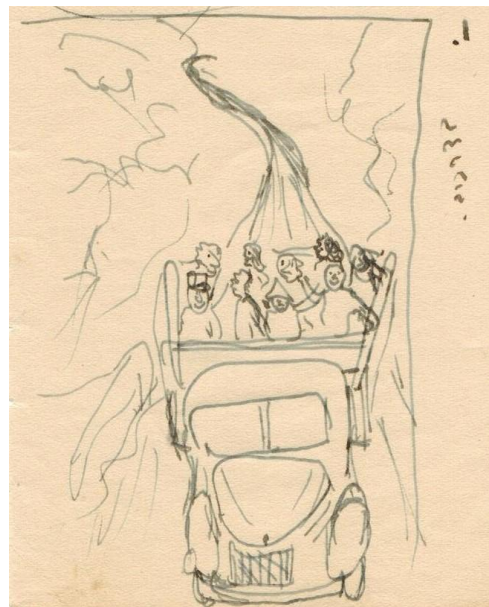
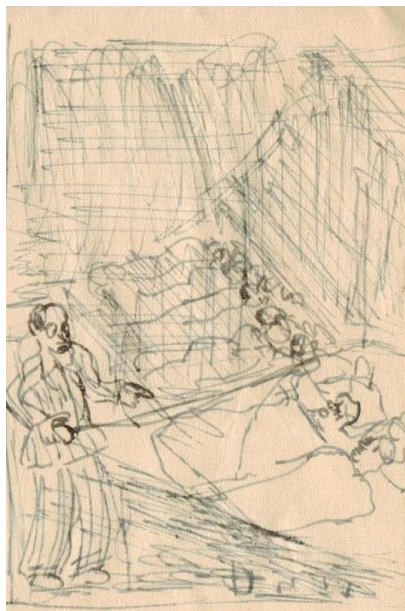
ועד התלמידים התכנסו החליטו לערוך
סדרה של קונצרטים בעזרת תלמידים
עד עתה התקיים סני קונצרטים חלוציים
המספקים את המסגרת החברתית, הגדולה
של הסניורן והמספקים את החשיבות של
הסניורן לרבה ופועלת, התלמיד הבכור
לחבר את התלמידים וקונצרטים מקצועיים
וכן תלמידים חלוציים וקונצרטים
המספקים את התלמידים וקונצרטים
במסגרת גדולה עם גורמים אחרים
המכירים את המסגרת האחרת קצת יותר
לאור סניורן נשט. ועד התלמידים דאגו
לכל האחרים קידום מהלכים לפני
כל מה שהם המעצבים המסגרת

[illegible]

הַבַּיִת

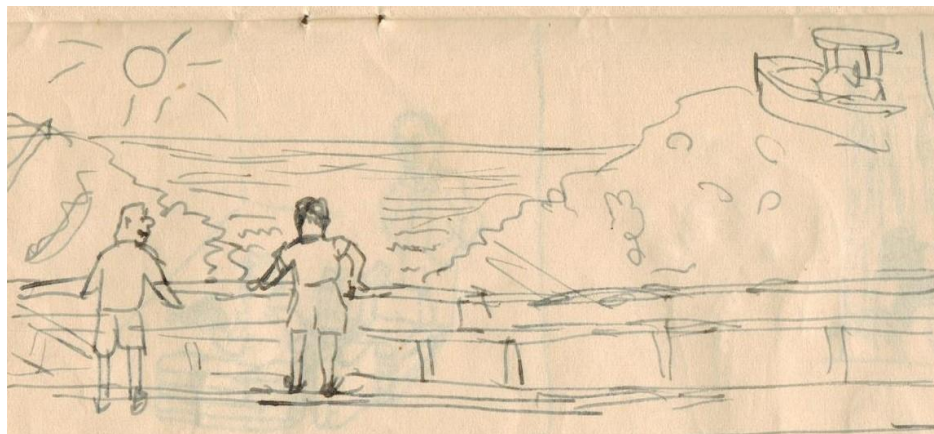

החברה יצאו לסיור, לעת ערב
יבם סיגנת חנינו בחברה
בדרך. לא יכולנו להרום,
היה בל יא, די לי חב חיה
אזת חילון. הלהרהר דספת,
סם שהקיע את הסכה סבו סל
די האחד לסנהו ויזר סבו
לסרר. תאם עלת את הספת
בום, כלם תפנו בסשית לערב
הנה דבי. סם את בוח סס?
סס, לא כלום, דכרתה בדבר
יחינו לסחוק, עבר דני. חיום
לי זי חסר תהביר וראינו
הכניסו ורוליס ערביים, עברנו
לי ססבר בסונים ורגעינים.

רשמים מטיול בית הספר בגליל העליון בשנת 1950

איורים שונים משנת 1950

המעבר מציור למוסיקה

בהדרגה הזנחתי את תחביב הציור כי הפעילות האומנותית שלי התמקדה מעתה במוסיקה. למדתי לנגן בחליל קלסי במסגרת תזמורת כלי הנשיפה של הגדנ"ע בנתניה בניצוחו של יונה אילן. התזמורת ניגנה באירועים שונים בנתניה והשיא היה כשהובלנו את מצעד יום העצמאות בנתניה בנגינת שירי לכת שונים, כולל המארשים הידועים של המלחין סוזה האמריקאי.

השתתפתי בחוג להאזנה למוסיקה קלסית בבית הספר והצטרפתי למקהלת בית הספר בהדרכת יונה אילן, שלימד אותנו לשיר כורלים וקנטטות של באך. יונה אילן החליט לתת לי תפקיד באס-בריטון, כי קולי סיים את תהליך התחלפותו....

ההשתתפות שלי בחוגי המוסיקה דעכה כשנחשפתי לתחביב החדש – חובבות הרדיו. הלימוד העצמי של תורת החשמל והרדיו מספרים בעברית ואנגלית שהשגתי, תפסה חלק נכבד מזמני הפנוי וניתן לומר שזה נמשך עד היום.

